

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ίδρυση, ανάπτυξη, διαχείριση και λειτουργία των Επιχειρηματικών Πάρκων - Ενιαίο πλαίσιο ρύθμισης για τους φορείς Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων και άλλες διατάξεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, διαρθρώνεται σε τρία (3) Μέρη και αποτελείται από ογδόντα τέσσερα (84) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου αυτού που ορίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου, καθώς και ένα Παράρτημα (Τοπογραφικό – Κτηματογραφικό Διάγραμμα) το οποίο αφορά το άρθρο 76 του νομοσχεδίου.

Με το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-48), που αποτελείται από ένδεκα (11) Κεφάλαια, επιδιώκεται η θέσπιση ενός ενιαίου πλαισίου ρύθμισης σχετικά με την Ανάπτυξη και Διαχείριση Επιχειρηματικών Πάρκων (εφεξής: Ε.Π.), με κανόνες και διαδικασίες για την ίδρυση, ανάπτυξη και λειτουργία τους, κίνητρα εγκατάστασης επιχειρήσεων εντός αυτών, καθώς και ρυθμίσεις για τους Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων. Ειδικότερα: Στο Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 1-3) αναφέρεται ο σκοπός και το αντικείμενο του νομοσχεδίου και δίνονται ορισμοί για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους. Στο Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 4-5) καθορίζονται οι τύποι των Ε.Π. (άρθρο 4) και θεσπίζονται οι κατηγορίες επιχειρηματικών παραγωγικών δραστηριοτήτων που επιτρέπεται να εγκαθίστανται και να ασκούνται σε αυτά (άρθρο 5). Στο Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 6-10) καθορίζεται ως

φορέας ίδρυσης Ε.Π. η Εταιρεία Ανάπτυξης και Διαχείρισης Επιχειρηματικού Πάρκου (Ε.Α.Δ.Ε.Π.), με μετοχική σύνθεση που ορίζεται ειδικά στον νόμο (άρθρο 6), θεσπίζεται η διαδικασία υποβολής αίτησης, που συνοδεύεται από επιχειρηματικό σχέδιο με συγκεκριμένο περιεχόμενο και από σχετική μελέτη ορκωτού ελεγκτή (άρθρο 7), ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της κυριότητας και χρήσης της έκτασης, επί της οποίας θα δημιουργηθεί το Ε.Π. (άρθρο 8), θεσπίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χωροθέτησής του (άρθρο 9), και καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης και το περιεχόμενο της απόφασης για έγκριση της εγκατάστασης Ε.Π. (άρθρο 10). Στο Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 11-18), που περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την ανάπτυξη του Ε.Π., ορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις πολεοδομικής, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού ορίων στους όρους δόμησης (άρθρο 11), ρυθμίζονται ιδιοκτησιακά ζητήματα των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων εντός του Ε.Π. (άρθρο 12) και η εισφορά σε γη και χρήμα των ιδιοκτητών ακινήτων εντός των ορίων του Ε.Π. (άρθρο 13), θεσπίζεται δυνατότητα και η διαδικασία παραχώρησης, υπό προϋποθέσεις, στην Ε.Α.Δ.Ε.Π. της χρήσης αιγιαλού ή παραλίας για τους σκοπούς του Ε.Π. (άρθρο 14), ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τα έργα για την κατασκευή ή/και σχετικά με τη χρήση υφιστάμενων εξωτερικών υποδομών που απαιτούνται για την απρόσκοπτη λειτουργία του Ε.Π. (άρθρο 15), καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διαπίστωσης ολοκλήρωσης των έργων υποδομής (άρθρο 16), θεσπίζεται το πλαίσιο μεταβολής των ορίων του Ε.Π. και των λοιπών στοιχείων ίδρυσης και λειτουργίας του (άρθρο 17), καθώς και η δυνατότητα ανάπτυξης Ε.Π. με Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (άρθρο 18). Στο Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 19-27) περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις για τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας τύπων Ε.Π., ήτοι Ε.Π. Μεμονωμένης Μεγάλης Μονάδας, Εξυγίανσης και Ε.Π. που είναι οριοθετημένο σε διακριτές γεωγραφικές περιοχές. Στο Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 22-27), στο οποίο περιλαμβάνονται διατάξεις για τη διοίκηση, διαχείριση και λειτουργία του Ε.Π., ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, το πλαίσιο εκτέλεσης και υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου, καθώς και της λειτουργίας του Ε.Π. (άρθρο 22), καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο του Κανονισμού Λειτουργίας του και η εξειδίκευσή του με σύμβαση εγκατάστασης, που συνάπτεται μεταξύ της Ε.Α.Δ.Ε.Π. και της προς εγκατάσταση επιχείρησης (άρθρα 23-24), ρυθμίζονται οι οικονομικές σχέσεις μεταξύ των φορέων διαχείρισης του Ε.Π. και των Ο.Τ.Α., ως προς την είσπραξη από τους πρώτους ανταποδοτικών τελών για παροχή από αυτούς υπηρεσιών καθαριότητας, φωτισμού κοινόχρηστων χώρων και συλλογής απορριμμάτων (άρθρο 25), ορίζεται η δυνατότητα υπαγωγής σε διαμεσολάβηση των

διαφορών από τη σύμβαση εγκατάστασης (άρθρο 26), καθώς και η δυνατότητα, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μεταβίβασης της διοίκησης και διαχείρισης λειτουργούντος Ε.Π. από την Ε.Α.Δ.Ε.Π. σε άλλη ανώνυμη εταιρεία (άρθρο 27). Με το Κεφάλαιο Ζ' (άρθρα 28-31) θεσπίζεται, υπό προϋποθέσεις, πλαίσιο παροχής κινήτρων, καθώς και οικονομικών και διαδικαστικών διευκολύνσεων για την ίδρυση, αδειοδότηση και εγκατάσταση - αξιοποίηση Ε.Π. Στο Κεφάλαιο Η' (άρθρα 32-33), περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για την εμποτεία και τις διαδικασίες ελέγχου της ανάπτυξης και λειτουργίας των Ε.Π., και θεσπίζονται κυρώσεις για παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος και άλλων νόμων. Με το Κεφάλαιο Θ' (άρθρα 34-35) θεσπίζεται το πλαίσιο διαχείρισης των διαδικασιών έγκρισης ανάπτυξης του Ε.Π. μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (Ο.Π.Σ.-Α.Δ.Ε.), μεταξύ άλλων, με τη σύσταση ηλεκτρονικού Μητρώου Αδρανών Βιομηχανικών Κτιρίων και οργανωμένων διαδικτυακών πεδίων διαλόγου για την περιφερειακή βιομηχανική ανάπτυξη. Στο Κεφάλαιο Ι' (άρθρα 36-44) περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με το περιεχόμενο και τις προϋποθέσεις σύστασης, μεταβίβασης και «λήξης» του «δικαιώματος επιφανείας» εντός Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τους ορισμούς των σχετικών εννοιών, οι οποίοι αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 3 του νομοσχεδίου. Στο Κεφάλαιο ΙΑ' (άρθρα 45-48) περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές διατάξεις, για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του παρόντος Μέρους, καθώς και μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

Το Μέρος Β' υπό τον τίτλο «Διατάξεις Αναπτυξιακού Χαρακτήρα» διαρθρώνεται σε τέσσερα Κεφάλαια (Α' - Δ'), και αποτελείται από τριάντα πέντε άρθρα (άρθρα 49-84).

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 49-54) τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του ν. 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις», όσον αφορά την παραγωγή, τη διάθεση και την εξαγωγή προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δυνατότητα διάθεσης τελικών προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης από φαρμακευτικές εταιρείες (άρθρο 49), διασαφηνίζονται ζητήματα που αφορούν την άδεια παραγωγής αποκλειστικά για εξαγωγή τελικών προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L* περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) άνω του 0,2% (άρθρο 50), και ρυθμίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με τη διαδικασία έκδοσης άδειας παραγωγής αποκλειστικά για εξαγωγή τελικών προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης με τη μορφή του ξηρού ανθού [αυξάνεται το ανώτατο όριο συσκευασίας των τελικών προϊόντων σε πενήντα (50) γραμμάρια] (άρθρο 51),

και τους ειδικούς όρους για την έκδοση της ως άνω άδειας παραγωγής (άρθρο 52). Περαιτέρω, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι η αίτηση φορέα προς τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.) για τη χορήγηση της άδειας παραγωγής και κυκλοφορίας τελικών προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης συνοδεύεται από ανταποδοτικό τέλος υπέρ του Ε.Ο.Φ. ποσού πέντε χιλιάδων (5.000), ευρώ το οποίο προσαυξάνεται κατά πεντακόσια (500) ευρώ σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη (άρθρο 53). Τέλος παρέχεται εξουσιοδότηση για την αναπροσαρμογή του εν λόγω ανταποδοτικού τέλους, καθώς και τον καθορισμό και την εξειδίκευση των όρων και των προϋποθέσεων για την παραγωγή, εξαγωγή, διάθεση, κυκλοφορία και τιμολόγηση των τελικών προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης, με αποφάσεις των αρμόδιων Υπουργών (άρθρο 54).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 55-59) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.). Μεταξύ άλλων, προστίθεται στους σκοπούς του Οργανισμού η ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και πιστοποίησης στον τομέα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και εγχώριους φορείς για την ενίσχυση των προγραμμάτων αυτών (άρθρο 55), και ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα που αφορούν τη συγκρότηση, το προσωπικό και τη θητεία των μελών της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων (καταργείται η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 4679/2020 περί τριετούς θητείας των μελών της) (άρθρο 56), και τον ορισμό διαμεσολαβητή (άρθρο 57). Περαιτέρω, προβλέπεται ότι οι εκκρεμείς δίκες που αφορούν εμπορικά σήματα και έχουν ως διάδικο μέρος το Ελληνικό Δημόσιο, συνεχίζονται από τον Ο.Β.Ι., χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη διατύπωση για τη συνέχισή τους (άρθρο 58). Τέλος, ορίζεται ότι τα τέλη τα οποία προορίζονται για τη λειτουργία του μητρώου σημάτων και των λοιπών μητρώων που αφορούν δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας τα οποία τηρεί ο Ο.Β.Ι., αποδίδονται στον ίδιο, και παρέχεται εξουσιοδότηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Β.Ι. για τον καθορισμό του αριθμού των τμημάτων της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και τον ορισμό των μελών της (άρθρο 59).

Στο Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 60-68) τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ «Διαχείριση Πυρηνικής Ενέργειας, Τεχνολογίας και Ακτινοπροστασίας - Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.)» του ν. 4310/2014, οι οποίες αφορούν τον τομέα της πυρηνικής και ραδιολογικής ασφάλειας και ακτινοπροστασίας, καθώς και την οργάνωση και λειτουργία της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.). Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, διατυπώνεται εκ νέου ο σκοπός του Κεφαλαίου Ε΄ του

ως άνω νόμου (άρθρο 60), και επικαιροποιούνται οι γενικοί ορισμοί οι οποίοι ισχύουν για την εφαρμογή των ρυθμίσεών του (άρθρο 61). Περαιτέρω, καθορίζεται εκ νέου το αντικείμενο της Ε.Ε.Α.Ε. ως Αρμόδιας Ρυθμιστικής Αρχής για τον κανονιστικό έλεγχο, τη ρύθμιση και την εποπτεία του τομέα πυρηνικής τεχνολογίας, ακτινοπροστασίας και ραδιολογικής και πυρηνικής ασφάλειας (άρθρο 62), υπάγονται, εφεξής, στην αρμοδιότητα του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (αντί του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων), και των συναρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών, τα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη θέματα που αφορούν τους τομείς της πυρηνικής τεχνολογίας, της ακτινοπροστασίας και της ραδιολογικής και πυρηνικής ασφάλειας, και διατυπώνονται εκ νέου οι εξουσιοδοτήσεις για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο των Οδηγιών της ΕΥΡΑΤΟΜ και τη ρύθμιση των οριζόμενων στην προτεινόμενη διάταξη ζητημάτων, με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων (άρθρο 63). Εν συνεχεία, προβλέπεται ότι Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας υπάγεται εφεξής στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αναδιατυπώνονται και συμπληρώνονται ο σκοπός και οι αρμοδιότητές της, και προβλέπεται η δυνατότητα υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού της (άρθρο 64). Επίσης, ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα που αφορούν τον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής, και προβλέπεται ότι οι λογαριασμοί και οι οικονομικές καταστάσεις της Ε.Ε.Α.Ε. υπόκεινται στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 65). Τέλος, καταργείται η δυνατότητα επιβολής πρόσθετων τελών για την κάλυψη αναγκών της Ε.Ε.Α.Ε. σε περίπτωση ανεπάρκειας των υφιστάμενων πόρων της (άρθρο 66), επικαιροποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις που αφορούν την επιβολή κυρώσεων από την Ε.Ε.Α.Ε. (άρθρο 67), και καθορίζεται εκ νέου η διαδικασία χορήγησης ειδικής άδειας λειτουργίας για την άσκηση των δραστηριοτήτων του άρθρου 39 του ν. 4310/2014 στην Ελλάδα (άρθρο 68).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 69-83) ρυθμίζονται επείγοντα ζητήματα αρμοδιότητας διάφορων υπουργείων. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, παρατείνεται κατά ένα έτος η δυνατότητα υπερωριακής απασχόλησης των οργάνων ελέγχου της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς (άρθρο 69). Παρέχεται η δυνατότητα χρηματοδότησης πράξεων και δράσεων από πόρους του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) πριν από την ένταξή τους στα Προγράμματα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027 και των Ταμείων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων, μεταξύ των οποίων και η δράση «Πρώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφή-

βων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης» (άρθρο 70), και ρυθμίζεται εκ νέου το ζήτημα της χρηματοδότησης των προγραμμάτων πρόσβασης παιδιών προσχολικής ηλικίας, βρεφών και νηπίων, σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας και πρόσβασης παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης (άρθρο 71). Περαιτέρω, το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕ.Π.Ε.) και το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (Κ.Δ.Ε.Ο.Δ.) εντάσσονται στους ερευνητικούς φορείς του άρθρου 13α του ν. 4310/2014, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 72). Επίσης, το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.) εντάσσεται στους κύριους δικαιούχους χρηματοδότησης από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) (άρθρο 73). Εν συνεχεία, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του χειρισμού μηχανημάτων έργου (άρθρο 74), παρατείνεται έως την 31.12.2022 η δυνατότητα υποβολής αίτησης μετατροπής της άδειας παραγωγού πωλητή λαϊκών αγορών, η καλλιέργεια του οποίου βρίσκεται εντός της Περιφέρειας Αττικής, σε άδεια επαγγελματία πωλητή (άρθρο 75), εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν τον αιγιαλό και την παραλία στην περιοχή Αφάντου του Δήμου Ρόδου, το δικαίωμα διοίκησης και διαχείρισης των οποίων περιέρχεται εκ νέου στο Ελληνικό Δημόσιο από το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.) (άρθρο 76), και ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα σχετικά με την εκκαθάριση της εταιρείας «Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος Α.Ε.» (Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε.) (άρθρο 77). Εξ άλλου, καθορίζεται εκ νέου η διαδικασία ανάθεσης από τον εκτελεστή διαθήκης, της ανοικοδόμησης ή της ανακατασκευής ακινήτου κατά την εκκαθάριση περιουσίας που έχει καταληφθεί για κοινωφελή σκοπό (άρθρο 78), προβλέπεται η δυνατότητα συμμετοχής των μελών ή των αντιπροσώπων των επαγγελματικών οργανώσεων στις Γενικές Συνελεύσεις τους μέσω διαδικτύου ή άλλων ηλεκτρονικών μέσων (άρθρο 80), και καταργείται η υποχρέωση έκδοσης ειδικού εκλογικού βιβλιαρίου για την άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων των μελών τους (άρθρο 81). Ακόμη, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών για την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παρ. 2α του άρθρου 61 του ν. 4876/2021 σχετικά με τον προσδιορισμό των κοινωφελών χώρων και χώρων κοινωνικής ανταποδοτικότητας εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά οι οποίοι μπορούν να παραχωρηθούν στους όμορους δήμους, καθώς και ζητήματα που αφορούν τη δυνατότητα αθλητικών σωματείων που έχουν υποβάλει οριστική αίτηση για την εγγραφή τους στο «Ηλεκτρονικό Μητρώο Ερασιτεχνικών Αθλητικών Σωματείων», χωρίς αυτή να έχει ολοκληρωθεί έως την 30ή.9.2022, να χρησιμοποι-

ούν αθλητικές εγκαταστάσεις που ανήκουν σε εποπτευόμενα από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να συμμετέχουν στις αγωνιστικές διοργανώσεις της αντίστοιχης αθλητικής ένωσης ή ομοσπονδίας έως και την 31.7.2023 (άρθρο 82). Τέλος, ορίζεται ότι κρίσιμος χρόνος συνδρομής των προϋποθέσεων συμμετοχής αθλητικού σωματείου σε επίσημη διοργάνωση αθλητικής ένωσης ή ομοσπονδίας (κατοχή της ειδικής αθλητικής αναγνώρισης του παρόντος και εγγραφή στο «Ηλεκτρονικό Μητρώο Ερασιτεχνικών Αθλητικών Σωματείων») είναι ο χρόνος έναρξης των αγωνιστικών υποχρεώσεων του στην εν λόγω διοργάνωση (άρθρο 83).

Στο Μέρος Γ' (άρθρο 84) ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2

Στο τελευταίο εδάφιο ορίζονται τα εξής: «Στο ενιαίο πλαίσιο ρύθμισης ενοποιούνται οι κανόνες δικαίου που διέπουν τους Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταπονητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, η λέξη «ενιαίο» να αντικατασταθεί από τη λέξη «παρόν», και να διαγραφεί η λέξη «ρύθμισης».

2. Επί του άρθρου 4

Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ) της παρ. 1 θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους σαφήνειας, μετά τα αρχικά (MMM) να διαγραφεί το κόμμα (,) και να προστεθεί η λέξη «και».

3. Επί του άρθρου 6

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 η φράση «παραχωρεί εκτάσεις κυριότητάς της ή επί των οποίων διαθέτει άλλα δικαιώματα», θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο να αναδιατυπωθεί ως εξής: «παραχωρεί εκτάσεις επί των οποίων έχει την κυριότητα ή άλλα δικαιώματα».

4. Επί του άρθρου 8

Στο προτελευταίο εδάφιο της παρ. 3 θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, η λέξη «συντέλεση» (της διαπραγμάτευσης) να αντικατασταθεί από τη λέξη «διεξαγωγή».

5. Επί του άρθρου 9

Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 ορίζονται τα εξής: «Δημοτικοί, κοινοτικοί και αγροτικοί δρόμοι, εφόσον κρίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ότι η διατήρησή τους δεν είναι αναγκαία για την εξυπηρέτηση του κοινού ή τρίτων, μπορούν να καταργούνται και να ενσωματώνονται στην έκταση του Ε.Π.». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους ασφάλειας δικαίου, να διευκρινιστεί η έννοια των «τρίτων», χάριν των οποίων, πλην του κοινού, πραγματοποιείται η προτεινόμενη κατάργηση ή η ενσωμάτωση, στην έκταση του Ε.Π., δημοτικών, κοινοτικών και αγροτικών δρόμων.

6. Επί των άρθρων 9 και 10

Στο άρθρο 9 του νομοσχεδίου προβλέπεται η διαδικασία χωροθέτησης των Επιχειρηματικών Πάρκων (Ε.Π.). Σύμφωνα με την παρ. 1 τα Επιχειρηματικά Πάρκα χωροθετούνται σε εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως έκταση ή περιοχή που προορίζεται για την υποδοχή των δραστηριοτήτων οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 5 του νομοσχεδίου.

Όπως ορίζεται στην παράγραφο 2, τα Ε.Π. αποτελούν Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 4447/2016, τα οποία εγκρίνονται με την απόφαση του άρθρου 10 του νομοσχεδίου.

Σημειώνεται, σχετικά, ότι στην παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 4447/2016 ορίζεται ότι Ε.Π.Σ., κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, αποτελούν επίσης: α) οι Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ), οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ) και τα Τοπικά Ρυμοτομικά Σχέδια, β) οι Οργανωμένοι Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, καθώς και τα Επιχειρηματικά Πάρκα Μεμονωμένης Μεγάλης Μονάδας (ΕΠΜΜΜ), γ) τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ), και τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ).

Εν συνεχεία, στην παρ. 4 του άρθρου 9 του νομοσχεδίου προβλέπεται ότι η οργάνωση Ε.Π. σε περιοχές προστασίας και περιοχές με ειδικό νομικό καθεστώς, κατά την έννοια της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4447/2016, ενεργείται μόνον εφόσον επιτρέπεται από τη νομοθεσία που τις διέπει και υπόκειται στους περιορισμούς που θέτουν οι σχετικές διατάξεις. Ειδικότερα, σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000, στις οποίες περιλαμβάνονται οι Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, περί διατήρησης των αγρίων πτηνών και οι οποίες βρίσκονται εντός δασικών εκτάσεων, η οργάνωση Ε.Π. ενεργείται σύμφωνα με την παρ. 15 του άρθρου 45 του ν. 998/1979.

Επίσης, στο άρθρο 10 του νομοσχεδίου ορίζεται ότι η ανάπτυξη του Επιχειρηματικού Πάρκου (Ε.Π.) εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (παρ. 1 του άρθρου 10). Περαιτέρω, στην παρ. 2 προβλέπεται ότι η ως άνω απόφαση εκδίδεται μετά από γνωμοδότηση:

α. του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) του άρθρου 24 του ν. 4495/2017 (Α' 167), σύμφωνα με το άρθρο εικοστό του ν. 4787/2021 (Α' 44), περί των αρμοδιοτήτων και της συγκρότησής του για Ε.Π. που χωροθετούνται εντός της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, β. του κατά τόπον αρμόδιου Περιφερειακού Συμβουλίου του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης β' βαθμού. Κατά το στάδιο γνωμοδότησης εκ μέρους του Περιφερειακού Συμβουλίου, διεξάγεται η διαδικασία δημοσιοποίησης και διαβούλευσης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, τα αποτελέσματα της οποίας υποβάλλονται μαζί με τη γνωμοδότηση.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 3 περ. α) και β) του άρθρου 8 του ν. 4447/2016, τα Ε.Π.Σ. υπόκεινται σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (περ. α), και η έγκρισή τους γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων. Με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα εγκρίνονται επίσης οι κατευθύνσεις, οι όροι και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα οποία πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίηση των Ε.Π.Σ., σύμφωνα με τη σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (περ. β).

Συνεπώς, με τις προτεινόμενες διατάξεις επέρχεται διαφοροποίηση από τις διαδικασίες έγκρισης των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων του ν. 4447/2016, για τις οποίες απαιτείται η εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) και όχι Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), και η έγκρισή τους με προεδρικό διάταγμα και όχι υπουργική απόφαση.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, «(...) κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 24 του Συντάγματος, ο πολεοδομικός σχεδιασμός έχει ευρύτερες συνέπειες που δεν περιορίζονται στα όρια του συγκεκριμένου οικισμού, αλλ' εκτείνονται σε ολόκληρη την επικράτεια, εν όψει της αλληλεπίδρασης του τρόπου οργάνωσης κάθε οικισμού με τους υπολοίπους και των επεμβάσεων στο φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον, τις οποίες συνεπάγεται η πολεοδομική οργάνωση μιας

περιοχής. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός αποτελεί, επομένως, ζήτημα γενικού ενδιαφέροντος, στο οποίο πρέπει να έχουν λόγο, κατά συνταγματική επιταγή, και κεντρικά κρατικά όργανα και, κατά συνέπεια, η έγκριση και τροποποίηση των πολεοδομικών σχεδίων οποιασδήποτε κλίμακας, καθώς και η θέσπιση με ρυθμίσεις κανονιστικού χαρακτήρα πάσης φύσεως όρων δόμησης δεν μπορεί να θεωρηθεί ειδικότερο θέμα, κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, αλλά ούτε θέμα τοπικού ενδιαφέροντος ή τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα. Συνεπώς, οι ρυθμίσεις αυτές μπορεί να γίνονται μόνον με την έκδοση προεδρικού διατάγματος. Ο κανόνας εξάλλου αυτός αφορά τόσο τις αμιγώς κανονιστικές πράξεις (λ.χ. όροι δόμησης και χρήσεων) και τις πράξεις μικτού χαρακτήρα (λ.χ. τροποποίηση σχεδίου πόλεως με ταυτόχρονο καθορισμό όρων δόμησης) όσο και τις ατομικές πράξεις (λ.χ. απλή τροποποίηση σχεδίου πόλεως χωρίς ταυτόχρονο καθορισμό όρων δόμησης) διότι, κατά το Σύνταγμα, ο πολεοδομικός σχεδιασμός συνδέει, λόγω του μεγάλου βαθμού της εσωτερικής συνοχής του, αρρήκτως τις κατηγορίες αυτές πράξεων, κατά τρόπο ώστε η τροποποίηση από άλλο όργανο ατομικής πολεοδομικής ρύθμισης να επιδρά αφεύκτως στο υπόλοιπο, κανονιστικό της μέρος, με αποτέλεσμα τον κίνδυνο ανατροπής της συνοχής της. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, διατάξεις, με τις οποίες ανατίθεται η ρύθμιση των ανωτέρω ζητημάτων σε άλλα, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα, αντίκεινται στις ως άνω συνταγματικές διατάξεις και δεν είναι εφαρμοστέες. Αντιθέτως, οι αρμοδιότητες εφαρμογής των πολεοδομικών σχεδίων και οι συναφείς εκτελεστικές αρμοδιότητες, που δεν έχουν τον κατά τα ανωτέρω γενικότερο χαρακτήρα, επιτρεπώς ανατίθενται σε άλλα, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα. Προς την αρμοδιότητα δε εφαρμογής των πολεοδομικών σχεδίων εξομοιώνεται, από την άποψη αυτή, και η όλως εντετοπισμένη τροποποίησή τους, που μπορεί να επιχειρείται ομοίως με πράξη διάφορη του διατάγματος, δεδομένου ότι η τροποποίηση αυτή δεν εμπεριέχει γενικό πολεοδομικό σχεδιασμό αλλά διενεργείται εντός του πλαισίου ευρύτερου σχεδιασμού που έχει ήδη χωρήσει από τα προς τούτο αρμόδια κατά το Σύνταγμα και τον νόμο όργανα. Και οι τελευταίες, όμως, αυτές όλως εντετοπισμένες τροποποιήσεις πολεοδομικών σχεδίων παύουν να διατηρούν τον ως άνω ειδικότερο χαρακτήρα τους, όταν αφορούν προστατευόμενες περιοχές του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος, λόγω της ιδιαίτερης κατά το Σύνταγμα σημασίας των ως άνω περιοχών, οπότε οι σχετικές ρυθμίσεις πρέπει, στην περίπτωση αυτή, να διενεργούνται με την έκδοση προεδρικού διατάγματος (ΣτΕ 2983/2009 7μ., 3661/2005 Ολομ. κ.ά.) (ΣτΕ 2790/2014, σκέψη υπ' αριθμ.12).

Υπό το φως των ανωτέρω, ως προς τις περιπτώσεις των Επιχειρηματικών Πάρκων (Ε.Π.) η ρύθμιση των οποίων δεν είναι τοπικού, λεπτομερειακού ή τεχνικού χαρακτήρα, αλλά ενδέχεται οι επιπτώσεις από τη ρύθμισή τους να

είναι ευρύτερες, ιδίως όταν θίγουν ευαίσθητες, από απόψεως προστασίας του φυσικού, πολιτιστικού ή οικιστικού περιβάλλοντος, περιοχές, κάτι το οποίο θα προκύπτει κατά περίπτωση, θα μπορούσε να δημιουργηθεί προβληματισμός κατά πόσον αυτές πρέπει να ρυθμίζονται με προεδρικό διάταγμα. Εξ άλλου, από το εύρος και τη σοβαρότητα των επιπτώσεων, επίσης κατά περίπτωση, δεν αποκλείεται να απαιτείται η εκπόνηση ΣΜΠΕ σύμφωνα με το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27.6.2001 «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων», η οποία προβλέπει την πραγματοποίηση εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατά την εκπόνηση σχεδίων και προγραμμάτων τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

7. Επί του άρθρου 11

Στις παρ. 4-5 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «4. Το ρυμοτομικό σχέδιο εφαρμογής καταρτίζεται και υποβάλλεται προς έγκριση εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από την έκδοση της απόφασης έγκρισης του Ε.Π. (...). Το ρυμοτομικό σχέδιο εγκρίνεται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από γνώμη του αρμόδιου ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. ή, προκειμένου για Ε.Π. στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ύστερα από γνώμη του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.. 5. Αν η Ε.Α.Δ.Ε.Π. είναι κυρία του εκατό τοις εκατό (100%) της έκτασης του Ε.Π., ή, σε περίπτωση δημοσίων ή δημοτικών ακινήτων ή ακινήτων εταιρειών στις οποίες συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, εάν κατέχει την έκταση με παραχώρηση, σύμφωνα με τον ν. 4413/2016 (Α' 148) ή με παραχώρηση της χρήσης ή με μίσθωση ή με σύσταση δικαιώματος επιφανείας, το ρυμοτομικό σχέδιο εφαρμογής μπορεί να κατατίθεται στη Διεύθυνση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Πάρκων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και να εγκρίνεται με την απόφαση του άρθρου 10 (...).».

Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει, ότι το ρυμοτομικό σχέδιο εφαρμογής μπορεί να εγκρίνεται είτε με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης είτε με Κ.Υ.Α., σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 10 του νομοσχεδίου. Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο να διαγραφεί η φράση «μπορεί να» από την παρ. 5, αν αυτό εκφράζει τη βούληση του νομοθέτη.

8. Επί του άρθρου 16

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, η φράση «η εγγυητική επιστολή υπολογίζεται με βάση τον προϋπολογισμό των έργων κάθε φάσης» να αναδιατυπωθεί ως εξής: «το ποσό της εγγυητικής επιστολής υπολογίζεται με βάση τον προϋπολογισμό των έργων κάθε φάσης».

9. Επί του άρθρου 17

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Η μεταβολή των ορίων του Επιχειρηματικού Πάρκου (Ε.Π.), καθώς και των λοιπών δεδομένων ίδρυσης και λειτουργίας του, μετά από την έγκριση ανάπτυξής του, επιτρέπεται με κοινή απόφαση (...)». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδεδειγμένο, η λέξη «δεδομένων» να αντικατασταθεί από τη λέξη «στοιχείων», αν αυτό εκφράζει τη βούληση του νομοθέτη, άλλως να διευκρινιστεί, με ενδεικτική, έστω, μνεία, ποια δεδομένα αφορά η εν λόγω ρύθμιση.

10. Επί του άρθρου 20

Στην περ. α) της παρ. 4, η φράση «η εισφορά σε γη αποτελείται από ποσοστό (...)» θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδεδειγμένο, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «η εισφορά σε γη υπολογίζεται σε ποσοστό (...)».

11. Επί του άρθρου 54

Στην παράγραφο 6 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 21ΣΤ του ν. 4139/2013, η λέξη «εξαγωγή» πριν από τη λέξη «διάθεση» πρέπει να διαγραφεί, δεδομένου ότι αναφέρεται δύο φορές.

12. Επί του άρθρου 60

Για λόγους συντακτικής αρτιότητας, η παράγραφος 2 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 39 του ν. 4310/2014 θα ήταν ορθότερο να συμπληρωθεί ως εξής: «Στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 39 έως 46 και 90 δεν υπάγονται οι στρατιωτικές εγκαταστάσεις και ο οπλισμός».

13. Επί του άρθρου 63

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, η αρίθμηση της τελευταίας παραγράφου του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 42 του ν. 4310/2014, η οποία αναφέρεται στους Κανονισμούς Ακτινοπροστασίας, πρέπει να διορθωθεί από 2 σε 4.

14. Επί του άρθρου 64

Για λόγους συντακτικής αρτιότητας, στην παράγραφο 3 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 43 του ν. 4310/2014, η φράση «η προσαρμογή του οργανισμού στον παρόντα» θα ήταν ορθότερο να συμπληρωθεί ως εξής: «η προσαρμογή του οργανισμού στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου».

15. Επί του άρθρου 64 παρ. 4 περ. κβ)

Στην παράγραφο 4 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 43 του ν. 4310/2014 καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Ε.Ε.Α.Ε. Δεδομένου ότι η περίπτωση κβ) της εν λόγω παραγράφου 4 δεν αναφέρεται σε αρμοδιότητες της Ε.Ε.Α.Ε., θα ήταν σκόπιμο να αποτελέσει ξεχωριστή παράγραφο 5, και η τελευταία παράγραφος που ακολουθεί, να αναριθμηθεί σε 6.

16. Επί του άρθρου 78

Στο έβδομο εδάφιο της τροποποιούμενης διά του παρόντος παραγράφου 4 του άρθρου 42 του ν. 4182/2013 ορίζεται ότι «[ο]ι υποβληθείσες προτάσεις αξιολογούνται από τριμελή επιτροπή που συγκροτείται με μέριμνα του εκτελεστή, η οποία γνωμοδοτεί ως προς την πιο συμφέρουσα λύση». Εν προκειμένω, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να προβλεφθούν κριτήρια για την επιλογή των μελών της τριμελούς επιτροπής.

Αθήνα, 12 Οκτωβρίου 2022

Οι Εισηγητές
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Δημήτριος Βασιλείου
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών